

Beslutningsforslag nr. B 55. Fremsat den 29. november 2000 af Helge Adam Møller (KF), Pia Christmas-Møller (KF), Gitte Seeberg (KF) og John Vinther (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om en øget indsats mod indbrudskriminalitet

For at komme den stigende indbrudskriminalitet i private hjem til livs opfordrer Folketinget regeringen til i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne administrative ændringer efter følgende principper:

1. Indbrud kriminaliseres som et selvstændigt gerningsindhold med en strafferamme på 4 år.
2. Det skal være muligt at varetægtsfængsle kriminelle i op til en uge, når disse pågribes under udøvelse af lovovertrædelsen eller umiddelbart herefter og sagens omstændigheder giver grundlag for mistanke om, at de har begået andre tilsvarende lovovertrædelser.

Bemærkninger til forslaget

Som led i et forsøg på at højne trygheden og genskabe respekten for boligens ukrænkelighed ønsker forslagsstillerne, at indbrud i private hjem og tyveri fra andre ikke frit tilgængelige områder bliver kriminaliseret selvstændigt med en tilsvarende højere straf ramme, end der gælder for almindeligt simpelt tyveri.

Det er efter forslagsstillerens opfattelse en betydelig skærpelse af omstændigheder, at tyveriet foretages fra et privat hjem. Indbrud efterlader ofrene med en ubehagelig følelse, i og med deres hjem og private genstande har været gennemrodet af fremmede. På samme måde resulterer indbrud oftest i, at uerstatteligt indbo og private genstande med affektionsværdi går tabt. Andre følgevirkninger af indbrud kan være, at ofrene frygter indbrudstyvenes tilbagevendende og frygter for, at indbrudstyvene i den forbindelse vil begå yderligere og alvorligere kriminalitet.

For at forbedre politiets opklaringsmuligheder foreslås endvidere en begrænset mulighed for at anvende kortvarig varetægtsfængsel over for indbrudstyre, som gribes på fersk gerning i forbindelse med et indbrud. Derigennem vil opklaringsprocenten for indbrud, som i 1998 lå så lavt som 8,7 pct., forhåbentlig stige til et mere acceptabelt niveau.

Antallet af indbrud i private hjem er desværre igen på vej frem. Set i forhold til 1998 blev der i 1999 begået 8,6 pct. flere indbrud i private hjem. Dermed blev 1999 året med det højeste antal indbrud i private hjem nogen sinde. Det samlede antal indbrud i privat beboelse løb i alt op til 43.263 indbrud.

Som bl.a. politimesteren i Glostrup, Jørn Bro, er citeret for i Berlingske Tidende den 7. januar 2000, er der kun ét effektivt og rimeligt middel mod indbrudskriminalitet, og det er en »væsentlig forlængelse af indbrudstyvenes ophold i Kriminalforsorgens institutioner«. Jørn Bro peger endvidere på det problem, som ligger i retssystemets manglende konsekvens over for indbrudskriminalitet: »Man skal være en virkelig arg tyveknekt med en stribe indbrud og flere betingede domme bag sig, før der endelig falder en ubetinget dom på f.eks. tre måneders fængsel.« En længere frihedsstraf vil ifølge politimesteren virke præventivt, li-

gesom den vil aflaste lokalsamfundet i den tid, den kriminelle afsoner sin straf.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Ad 1

Det nuværende strafniveau for indbrud og tyveri har siden straffelovsrevisionen fra 1982 ligget lavt i forhold til de øvrige formueforbrydelser. Målet med revisionen fra 1982 var en reduktion af strafudmålingen med en tredjedel og en øget anvendelse af betingede domme. Domstolene anvender i dag således ikke ubetingede frihedsstraffe over for indbrudstyre, medmindre den pågældende dømmes for flere forhold, eller der er tale om indbrud, hvor der stjæles formuegenstande af betydelig værdi.

Straffeloven skelner ikke mellem almindeligt tyveri og indbrudskriminalitet. Begge forhold henføres under straffelovens § 276, hvor det kriminelle består i, at tyven borttager en fremmed rørlig genstand for egen eller andres vindings skyld.

Dette er efter forslagsstillerens opfattelse principielt forkert. Et indbrud i et privat hjem er en langt alvorligere forbrydelse end eksempelvis et simpelt butikstyveri. Indbrud bør derfor være kriminaliseret med et selvstændigt gerningsindhold og en tilsvarende højere strafferamme end simpelt tyveri.

Herefter vil straffeloven reservere den nuværende tyveribestemmelse til mindre alvorligere sager som butikstyverier, lommetyverier etc., mens indbrudskriminalitet henføres til den foreslåede strengere indbrudsbestemmelse. Denne løsning er efter forslagsstillerens opfattelse mere juridisk korrekt, ligesom den sender et klart signal til de retsanvendende myndigheder om, at der skal ses med skærpede øjne på indbrudskriminalitet.

Der er gode grunde til at skelne mellem indbrudskriminalitet og simpelt tyveri. Modsat eksempelvis butikstyven vil indbrudstyven begå flere strafbare handlinger, der selvstændigt kunne straffes, i forbindelse med indbrudstyveriet. Indbrudstyven vil i sigens natur have realiseret straffelovens § 264, stk. 1,

nr. 1, om uberettiget at skaffe sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted. Derudover vil indbrudstyven i mange tilfælde udsætte andres hjem og personlige genstande for vandalisme og ødelæggelse og dermed overtræde hærværksbestemmelsen i straffelovens § 291.

Formålet med en selvstændig kriminalisering skal være, at indbrudskriminalitet som hovedregel altid udløser en ubetinget fængselsstraf, ligesom forslagsstillerne ønsker en generel forhøjelse af strafudmålingen med omkring en tredjedel.

Teknisk set vil en kriminalisering af indbrud kunne ske ved et nyt stk. 2 til tyveribestemmelsen i straffelovens § 276. En formulering kunne være: »For indbrud straffes den, der skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted for at foretage den i stk. 1 beskrevne handling.« Herefter vil indbrud kunne tilføjes strafudmålingsbestemmelsen i straffelovens § 285, der kan udløse op til 4 års fængsel – modsat i dag, hvor der vil kunne udmåles straf for indbrud med et ringe udbytte efter straffelovens § 284, efter hvilken bestemmelse der næsten aldrig udmåles ubetingede frihedsstraffe.

Ad 2

Det er i dag ikke muligt at varetægtsfængsle kriminelle, som gribes på fersk gerning i deres kriminelle gerning. Kun såfremt betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt, vil domstolene have mulighed for at anvende varetægtsfængsling.

Typisk vil disse betingelser for varetægtsfængsel ikke være opfyldt over for en person, som anholdes for indbrudskriminalitet. Politiet bliver således nødt til at løslade den sigtede indbrudstyv umiddelbart efter afhøringen og sigtelsen, uanset personen er taget på fersk gerning og er sigtet for en lang række ind-

brudstyverier. Dette virker hæmmende på politiets opklaringsmuligheder, ligesom det virker krænkende over for de mange ofre for indbrudstyverier, som uberettiget er blevet frataget deres personlig ejendele og har fået deres hjem gennemrodet af indbrudstyre.

Forslagsstillerne er opmærksom på de retssikkerhedsmæssige problemer, som er forbundet med varetægtsfængsling. Princippet om, at den tiltalte er uskyldig, indtil han er endeligt dømt, bør kun fraviges i særlige tilfælde. Forslagsstillerne finder det i dette tilfælde berettiget, at en indbrudstyv, som gribes i selve den kriminelle handling, kan risikere en kortvarig varetægtsfængsling, hvor politiet får adgang til at undersøge, om den sigtede har flere indbrudstyverier bag sig.

Et udvalg, som var nedsat af Justitsministeriet, foreslog i Betænkning om anholdelse og varetægt (nr. 728/1974) en generel varetægtshjemmel over for personer, som gribes på fersk gerning. Specielt i forbindelse med indbrudskriminalitet peger udvalget på behovet for en varetægtshjemmel: »Hvor en person anholdes under udøvelse af en lovovertrædelse eller umiddelbart derefter (»på fersk gerning«), vil omstændighederne undertiden give et vist grundlag for mistanke om, at han tidligere har begået andre tilsvarende lovovertrædelser, som politiet bør have adgang til at afhøre ham om, inden han løslades. Dette gælder f.eks. en eller flere personer, der anholdes under indbrud i en forretning under sådanne omstændigheder – f.eks. anvendelse af særlige redskaber eller stjålne transportmidler – at der kan være grund til at tro, at den eller de anholdte har begået tilsvarende, hidtil uopklarede indbrud. Der er et reelt behov for, at politiet får lejlighed til at undersøge den eller de anholdtes forhold under en kortvarig varetægt inden løsladelse, selv om det enkelte, klarlagte forhold tilstås og lovens betingelser for varetægt i øvrigt ikke er til stede.«

Skriftlig fremsættelse

Helge Adam Møller (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en øget indsats mod indbrudskriminalitet.

(Beslutningsforslag nr. B 55).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.